

Sygn. akt IV KS 8/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Piotr Mirek (sprawozdawca)

Protokolant Małgorzata Gierczak

w sprawie **R. Ż.**

oskarżonego z art. 286 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 26 kwietnia 2018 r.,

skargi obrońcy oskarżonego,

od wyroku Sądu Apelacyjnego w R.

z dnia 29 września 2017 r., II AKa .../17,

uchylającego wyrok Sądu Okręgowego w K.

z dnia 20 grudnia 2016 r., II K 72/15,

**1. uchyla zaskarżony wyrok w pkt I i w tym zakresie sprawę
przekazuje Sądowi Apelacyjnemu w R. do ponownego
rozpoznania,**

2. zarządza zwrot na rzecz R. Ż. uiszczonej opłaty od skargi.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 20 grudnia 2016 r., sygn. akt II K .../15, R. Ż. został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. zarzuconego mu w punkcie III aktu

oskarżenia. Za ten czyn Sąd wymierzył mu karę dwóch lat i trzech miesięcy pozbawienia wolności oraz orzekł obowiązek naprawienia szkód wyrządzonych przestępstwem. W zakresie czynu zarzucanego w pkt I aktu oskarżenia (przestępstwa z art. 586 k.s.h.) oraz w pkt II aktu oskarżenia (przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.) Sąd Okręgowy uniewinnił oskarżonego.

Wyrok ten został zaskarżony zarówno na niekorzyść oskarżonego - apelacjami pełnomocników oskarżycieli posiłkowych, jak i na jego korzyść – apelacją obrońcy.

Sąd Apelacyjny w R., po rozpoznaniu apelacji, wyrokiem z dnia 29 września 2017 r., sygn. akt II AKa .../17, uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (pkt II aktu oskarżenia) i w tym zakresie sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od powyższego wyroku, w zakresie rozstrzygnięcia kasatoryjnego, skargę wywiódł obrońca oskarżonego zarzucając naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. poprzez uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 20 grudnia 2016 r., sygn. akt II K .../15 w części dotyczącej przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania bez powołania się na podstawę prawną z art. 439 § 1 k.p.k. ani z art. 454 k.p.k., jak również na konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości w uchylonej części, podczas gdy z uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w R. wynika, że jedyną przyczyną uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania była konieczność ponownej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, co nie stanowi przesłanki do wydania wyroku kasatoryjnego.

W konkluzji skargi obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w pkt I. oraz o przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga obrońcy oskarżonego R. Ż. jest zasadna, a jej uwzględnienie musiało skutkować uchyleniem wyroku Sądu Apelacyjnego w części dotyczącej rozstrzygnięcia zawartego w jego pkt I i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

W myśl przepisu art. 539a § 3 k.p.k. skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Możliwym było zatem podniesienie przez skarżącego obrazy art. 437 § 2 k.p.k., który stanowi, że uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku prowadzi do wniosku, że orzekając kasatoryjnie w zakresie uniewinnienia oskarżonego od zarzutu popełnienia czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., Sąd Apelacyjny nie powiązał uchylenia wyroku z żadną z przyczyn określonych w art. 437 § 2 k.p.k. Nie wskazał na wystąpienie uchybienia o charakterze bezwzględnej przyczyny odwoławczej, nie powołał się na zakaz z art. 454 k.p.k., ani też nie wykazał konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w sądowego w całości.

Przedstawiając w uzasadnieniu wyroku powody rozstrzygnięcia kasatoryjnego, Sąd Apelacyjny powołał się na to, że przeprowadzona przez Sąd Okręgowy ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie spełniała wymogów określonych w art. 7 k.p.k. W tym kontekście Sąd odwoławczy wskazał na wadliwe podejście Sądu pierwszej instancji do zeznań świadka A. J., które w ocenie Sądu odwoławczego nie są w pełni wiarygodne i są wynikiem jej subiektywnych odczuć, a także całkowite pominięcie tego, że już w 2012 r. dochodziło systematycznie do opóźnień w realizacji należności za dostarczony towar, o czym oskarżony nie poinformował K. P., opisując jednocześnie swą spółkę, jako prężnie działającą firmę.

Mając powyższe na względzie, zauważyć trzeba, że konieczność ponownej oceny przeprowadzonych dowodów nie stanowi co do zasady samodzielnej

podstawy wydania wyroku kasatoryjnego. Wydanie takiego wyroku z powodu dokonania przez Sąd odwoławczy odmiennej oceny materiału dowodowego nie było oczywiście wykluczone, lecz było możliwe jedynie wówczas, gdyby ocena dowodów przeprowadzona przez Sąd odwoławczy doprowadziła go do wniosku, że w świetle całokształtu materiału dowodowego uniewinnienie oskarżonego przez Sąd pierwszej instancji było niezasadne, a ze względu na zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k., zabraniający skazania oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji, Sąd Apelacyjny musi w tej sytuacji uchylić wyrok Sądu Okręgowego i przekazać mu sprawę do ponownego rozpoznania.

Mając w polu widzenia całość argumentacji zawartej przez Sąd odwoławczy w uzasadnieniu swojego wyroku, uznać trzeba, że stwierdzenie wystąpienia w realiach niniejszej sprawy takiej sytuacji byłoby w chwili obecnej co najmniej przedwczesne. Przedstawione w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku wskazania co dalszego postępowania nie przekonują o tym, aby przesłanką uchylenia wyroku była niedopuszczalność reformatoryjnego orzekania w drugiej instancji. Podniesienie potrzeby ustalenia dodatkowych okoliczności, bez wyjaśnienia których – w ocenie Sądu odwoławczego - nie jest możliwe prawidłowe rozstrzygnięcie w kwestii stawianego oskarżonemu zarzutu, świadczy o tym, że przeprowadzona kontrola instancyjna jest niepełna. Nie można przecież wykluczyć, że wyjaśnienie tych okoliczności, o których mówi Sąd Apelacyjny, już w toku postępowania odwoławczego, doprowadziłoby go do zajęcia innego stanowiska, niż to wyrażone wydaniem orzeczenia kasatoryjnego.

Zauważyć przy tym trzeba, że zalecając Sądowi ponownie rozpoznającemu sprawę w pierwszej instancji uzupełnienie materiału dowodowego, Sąd Apelacyjny nie wskazuje na niemożność dokonania tego w postępowaniu odwoławczym. Co więcej, obligowanie Sądu pierwszej instancji, nie tyle do ustalenia określonych okoliczności, co podjęcia próby ich ustalenia, czy też postarania się o ich wyjaśnienie „o ile będzie to możliwe” dowodzi, że kontrola odwoławcza nie została przeprowadzona w sposób uprawniający do jednoznacznego stwierdzenia podstaw do wydania orzeczenia kasatoryjnego.

O zwrocie oskarżonemu uiszczonej opłaty od skargi Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 527 § 4 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k.

kc